

SZEGEDI HIRADÓ.

38-ik szám.

Szerdán, május 15-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden háhozherdással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitte a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Gazdasági egyleti közlöny.

A csongrádmezei gazdasági egylet igazgató választmányának f. é. február 18-án Szegeden tartott ülésében elhatározva lévén, hogy f. év és hó 27-én Kis-Kun-Félegyháza városában ekeverseny fog tartatni, melyből a gépgyártulajdonosok nem lesznek ugyan kizárva, de a csongrádmezei és vidéki kovácsok számára külön díjak lesznek kitűzendők, erre nézve szükségesnek vélte alulírott az illető gépgyártulajdonosokat, valamint a vidéken lévő kézműveseket is figyelmeztetni: hogy kik ezen ekeversenyen résztvenni akarnak, f. hó 26-án délutáni 4 óráig Félegyházán igazgató választmányi tag, Keserű Mátyás urnál magukat bejelentsek, hogy ekéik biztos helyre szállíthatassanak; továbbá valamint az igazgató választmány, ugy az egyletnek tagjai is mentül nagyobb részvét tanúsítása végett a kifizőtt napon való megjelenésre ezzel tisztelettel fölkérte.

Kelt Szegeden, 1861. május 14-én.

Bérczi Antal, egyleti alelnök.

A nemzeti képviselőház XXI. ülése.

Pest, május 13.

□ Be tudtam jutni a mai gyűlésbe.

A ház minden zúga telve. Pontban 10 órakor az elnök megnyitottnak mondja az ülést. Május 4-ke és 8-kanak jegyzőkönyvei olvastatnak és megjegyzés nélkül hitelesítettnek. Néhány képviselő igazoltatnak kimondatik. Tisza Kálmán hármat indítványoz:

országos gyászt két hétre, országos tiszteletet a halott iránt jegyzőkönyvileg, és azt, hogy széke ez ülészak alatt maradjon betöltetlen. (Elfogadtatik.)

Azután Balogh János indítványozá, hogy tudassa a ház elnöke gróf Teleki László halálát más rokonérzelmű népek parlamentjeivel.

Ezt senki sem pártolván, az indítvány el lön mellőzve.

Kubinyi Ferenc kívánja, hogy a ház a főnebbi határozatokat tudomás végett közölje a felső házzal. — Helyeseltetik.

Többréndi iromány, levél és kérvény bemutatása és ideiglenes elintézése után az elnök fölhívja a házat első érdemleges tárgyának fölvetelére.

Deák Ferenc, kit már beléptekor éljenekkel fogada a ház, fölkelvén, a lehető legnagyobb nyugalommal, s mindent, mi hatást gerjeszthetne, a legmondosabban kurtulva, megszólaltatá a jogérzetet, mely minden, még a legvadabb emberben is viszhangra talál, ha önérdék vagy más szenvedély, más indulat nem foglalta el előre. Kezdve a nemzet elidegeníthetlen jogától törvényes önállóságra, és minden más birodalomtól, minden más országtól vagy néptől mindig megörzött függetlenségétől, keresztül ment a nemzet minden jogszerű és törvényes követelésein. — Kevesebbet senki sem fogadhat el, többre nincs jogunk. — Ez a jog, a törvény, az igazság.

Atment azután arra: kinek mondjuk el ezt? és ugyanazon észteni következetességgel kimondta, hogy ha beszélni akarunk, nem szólhatunk okszerűn csak ahoz, ki a szólást lehetővé tette, ki a szólókat kihallgathatja, ki a kívántakat megadhatja. És ezt teheti nem koronázott királyhoz is, mint történt II. Mátyás, III. Károly, II. Lipót és I. Ferenc idejében.

Végre a kérdést: fölirat vagy határozat, ismét igen természetesen fogta föl, adta elő és döntötte el. A fejedelem fölött nem határozhatunk. A fölirat nem kérelem, habár ugy hangzik is. Törvényeink mind így keletkeztek. Így van ez Angolországban is.

Nem hiszi, hogy ez mindjárt célra vezessen; de nekünk tisztán kell állanunk. Nem szabad fegyvert adnunk magunk ellen azok kezébe, kiktől a legjamborabb is tudja, hogy nem barátaink. Ha mindent megtettünk, amit tenni szabad volt, és

még sincs foganatja, ám akkor jöjjön, aminek jönie kell.

Vannak, kik e politikát nem fogják tartani eléggé merésznek, sőt félénknek. Lehet, a közvélemény ellene fog fordulni. Ő a tanácskozásnál ovatos; ahol erő kell, ott merész is, de ovatosága nem félelemből ered, hanem onnan, hogy a hazát félti. Magát megölni szabad, talán! de a hazát nem. A hazáért mindent áldozni kell, de a hazát föláldozni semminek és senkinek sem szabad!

Sokszor félbeszakították a szótól éljen- és taps viharok. Egyideig pihent is. Végre letette a fogalmazott indítványt a ház asztalára.

Erre fölkel Nyáry Pál, és az indítványt kinyomatni és tárgyalatását csütörtökig elhalasztatni kérte. Azután pedig azt állitá, hogy Deák a parlamentaris eljárás ellen vétett, az ellenfél által fölhozható ellenezetekből a javát kiválogatván és előre szétfosztogatván.

Deák felelt. Ő senkit nem nevezett. Az ellenezetek cáfolása az indítványozó föteendői közé tartozik. Ő neki egy kis praxisa volt a parlamentarismus körül, s a megrovást nem csak el nem fogadja, hanem egyenesen visszautasítja.

A ház holnap igazolásokkal s más apróságokkal foglalkozandik, csütörtökön pedig tárgyalandja Deák indítványát!

Tájékoztásul

az országgyűlés teendői iránt.

Mire e sorok lapjaink hasábjain megjelennek, a nemzetgyűlés már megkezdé ama nagyfontosságú tárgyalást, mely vagy századokra megalapítja hazánk boldogságát, vagy a küzdelmek nehéz terét nyitja meg újra a sokat szenvedett nemzet előtt. Az ügyek eddigi folyamát figyelmesen vizsgáló előtt már ismertek lesznek a sarkpontok, melyekből az említett tárgyalás kiinduland: nem hiszszük azonban mégis fölöslegesnek — a legújabb lapok adatai nyomán — e nemzeti életkérdésekről előlegesen is kissé tüzesebben szólni.

Mindaz, miről a honatyák a haza boldogsága, jövő nagysága s a testvériség nagy eszméje kivitelében jelen országgyűlésben döntőleg határozni hivatvák, öszletileg három csoportra osztható: „törvényes függetlenségünk visszaszerzése; az 1848-ban megalapított szabadelvű politika folytatása; s végre az anyagi érdekek lehető előnyös kifejtése.

Az első csoportra nézve az adatok szerint legfontosabbak:

1) Maga a trónváltozás kérdése, annyival inkább, mert az nem a rendes uton történik, s az alapjaul szolgáló lemondások alkotmányos és törvényes szempontból ha vajjon hazánk függetlenségének s önkormányzatának sérelme nélkül történtek-e?

2) Hazánk törvényes függetlenségének és önállóságának kifejlése és elismerése ugy, amint az régebb és újabb törvények, jelesen az 1723: I. II. III., 1741: II., 1791: X. és több t. c. által biztosítva, s az 1848-ik, mint utósó szankcionált törvények által megállapítva van, kiderítése annak: miszerint hazánk ezen törvényes állása Németországnak nemcsak, hanem az összes szabadelvű és civilisált Európának érdekében áll, mindenekelőtt pedig megsemmisítése az elmúlt 12 év alatt törvényeink ellenére kiadott törvénytelen rendeleteknek, melyek az oktob. 20-ki diploma és a február 20-ki nyiltparancs által nemcsak eltörölve nincsenek, de sőt számuk ujabban szaporított, midőn az első engedményképen akarja visszaadni elrablott kincsünk egy kis részét, az utóbbi pedig épen önállóságunk megsemmisítésére törekszik.

3) Az 1848-ki törvényeknek azonnali teljes életbeléptetése mint egyedüli tényleges biztosíték aziránt, hogy sem saját szabadságunkat elnyomni, függetlenségünket megsemmisíteni, sem bennünket egy népellenes, a nemzetek jogaiba ütköző külpolitika eszközeivé tenni nem lehetend.

4) Minden, az ország törvényeibe ütköző eljárások, büntelen honfiak ellen hozott, magukban semmis ítéletek törvény- és érvényteleneknek, személyes, vagyoni s polgári jogaik gyakorlatában mind e mai napig gátolt honfitársainknak azok élvezetébe visszahelyezése.

Az alkotmányos alap ezen visszaszerzése és megalapítása után következnek ama kérdések, melyeknek megoldásával be kell bizonyítanunk, hogy mi valóban egy szabadelvű politika barátai s a haladás zászlóvivői vagyunk, e tekintetben már első fontosságúak a következők:

1) A horvátországgali nehézségek elintézése, melyek irányában azon nézpontból kell kiindulnunk, hogy testvéries kötelességünket akarjuk csupán teljesíteni akkor, midőn a képviselők ideklődését gátló akadályokat elhárítani igyekezünk, de egyébiránt Horvátországot minden, a történelmi alapokon számára biztosított jogai teljes épségben tartásával saját belkormányzatát illetőleg municipális jogai körében független és társországnak elismerjük, sőt, ha netalán saját nemzeti érdekei tekintetében az eddigi viszonyoknak némi módosítását ohajtáná, e kérdésnek mind Magyar-, mind Horvátország közös érdekének veszélyeztetése nélkül lehető megoldását is részünkről eszközölni készek vagyunk.

2) A jözan democratia vezérelvének, a jogegyenlőségnek, hazánk minden ajku lakóira nemzetiségi tekintetben is alkalmazása, megadva mindeniknek saját nemzetisége kifejtése s anyanyelve használata körül mindazt, mi a közös haza integritásával nem ellenkezik.

3) A tökéletes vallási, politikai és polgári jogegyenlőségnek az 1848-ki törvény alapján teljes kifejtése, és minden ez országban lévő bitfelekezetre — ideértve az izraelitákat is — kiterjesztése.

4) Szóval és tettel minden alkalommal nyilváníttatása annak: hogy mi, valamint általában minden, ugy főleg a velünk századokon át egy fejedelem alatt személyes unióban élt államoknak szabadságát és jólétét nemcsak nem gátoljuk, de előmozdítani ohajtjuk.

5) Az 1848-ki törvények által örök időre megszentelt urbériséggel rokon természetű bármimemű birtoklásoknak, valamint a kisebb királyi haszonvételeknek is mindkét fél iránti méltányosság, kárpótlás, illetőleg megváltás alapjáni tökéletes megszüntetése.

6) Mindazon, a jelen idők szellemével ellenkező intézményeknek, melyek a teljes szabadságot, s ezáltal az ipar fejlődését gátolják, teljes eltörlése.

7) A teljesen szabad kereskedés elvén alapított vámrendszer behozatala.

Anyagi érdekeink s illetőleg belkormányzatunk tekintetében pedig első fontossággal bírók lehetnének:

1) A nagy részben termelő hazánkban oly nagy hátramaradással nélkülözött hitelnek egy országos hitelintézet, s hazánk külön részeiben fiókintézetek föllállítása általi megalapítása az 1848-ki törvény értelmében, s ily uton a földmives osztály számára biztosított olcsó pénz által a gazdaszat emelése s a nemzeti közvagyon gyarapítása.

2) A közlekedési eszközöknek célszerű rendezése és szaporítása, illetőleg vizszabályozások által, csatornák és vasutak építése, jelesen a felföldnek, a királyhágóntúli résznek, Horvátországnak és Fiumének az ország központjával közvetlen összekötése.

3) A megyéknek, melyeket mint az alkotmányosság védbástyáit s a parlamentaris kormány legbiztosabb alapjait tekintünk, az 1848-ki XVI. t. c. 1-ső §-a értelme szerint a népképviselő alapján végleges rendezése.

Midőn az említett három csoportozat lényeges pontjait fölhozzuk, biztat a remény, hogy a honatyák találandanak módot a nemzet törvényes kívánatát illető helyen s az egész világgal tudatni azon hitben, hogy történelmi alapon nyugvó s az előhaladott korszaknak megfelelő igényei a mivelt népek rokonszenvével fognak találkozni.

Közgyűlés Szegeden.

Május 13- és 14-én.

Elnök polgármester megnyitó beszédében a múlt közgyűlés óta történt öröndetes mozzanatok megérintése után mély hazafiai bánattal hangoztatott szavakban említé föl az időközben hazánkat ért két nagy csapást Palóczy és Teleki halála által. „E két egyénre — mondá a többi közt — volt ott fönn szükség, hogy tanuskodjanak a nemzetek Istene előtt a magyar nemzet szenvedései felől, s kétségbe kellene esnünk ily veszteségek után, ha magyarok nem volnánk, kik a megpróbáltatások keserű csapásait már oly hosszú századok óta viseljük.“ Ilyen sehez hasonló szónoki helyek mélyen hatottak a közgyűlési terem jól megtelt hallgatóira, hol a nemzeti gyász három fekete lobogó által való képviselve. Lerová eként lelkes polgármesterünk ünnepelesen a haza áldozatai iránt szíve tartozását, indítványozá, hogy az elhunyt honfiak iránt jelentse ki a közgyűlés, miszerint honfiai erényeikkel városunknak örök háláját érdemlék ki; továbbá, hogy mai naptól 4 heti gyászt öltend; írja meg a közgyűlés Miskolc városának elhunyt nagy fia iránti fájdalom részvétét; jelentse ki a közgyűlés, miszerint gróf Teleki László elveit oszlja és magáévá teszi; végül Teleki László emléke örökítésére adassék vissza neve felsővárosban azon utcának, melyet már 11 év előtt az elhunyt nagy hazafi nevével díszesítettek. Ez indítványok, közöhangjal találkozva, az egész közgyűléstől „éljen“ek közt készséggel elfogadtattak.

Erre a jegyzőkönyv hitelesítése kezdetét meg; a múlt közgyűlésnek a képviselők esküje fölolvassása alkalmával, ismét több még föl nem esketett képviselő tevé le esküjét, s egyszersmind kijelentett, miszerint a jövő közgyűlésen kötelességévé tétetik a még föl nem esküdt képviselőknek, esküjüket halasztás nélkül letenni; Szűcs A. és Skultéti képviselő urak pedig, az eskü megtagadás miatt, elnökileg képviselői joguktól megfosztottaknak nyilvánítottak.

A jegyzőkönyv fölolvassása folytán, az albirák iránti intézkedések fölmerülte alkalmával, egy esküdt lemondván, helyette új választás történt. Fölmerült szinte a jegyzőkönyvre vonatkozólag az adó erőszakos behajtási kérdés is, melyben Vadász Manó főbíró ur a megyék és más városok e tárgybani ovatos eljárását megérintve, indítványozá: hogy Szeged szinte hasonló módon járjon el, s hogy nem ellenállás, hanem erkölcsi erővel mutassa meg a haza törvényei iránti ragaszkodását; sőt az erőszakolt adó végett sanyargatott, fizetni nem képes lakosok a talán beszállásolt katonák által okozott kárt hitelesen följelentsék, hogy így a körülmények jobbra fordultával nekik közösen kárpótlás nyújthatassék; s hogy jelentse ki a közgyűlés, miszerint mindazokat, kik ezen törvénytelen adóbehajtásnál a bécsi miniszterium embereinek segédkezet nyújtanak, hazaárulóknak tekinti. Ez indítvány is közfölkialtással elfogadtatott.

Következtek ezután a megyéknek és városoknak az alkotmány érdekében tett érélyes nyilatkozatainak jelentései, melyeket a közgyűlés rokonszenví öröndetes tudomással fogadott. Olvástatott továbbá a helybeli iparos-egylet folyamodványa, melyben e nagy erkölcsi horderejű egylet a városi tanácsnál szükségéi földözésére segélyért esedezik. A városi tanács méltólag azon nemes intézkedésekhez, melyek e város nevelési ügyét országsszerte oly dicséretesen jellemzik, e szép reményekkel kecsesgető iparos-egyletnek évenként 200 o. é. frtot adatni indítványozott, mi is a közgyűléstől egyhangulag elfogadtatott. S így nagy részben biztosítva van e szépen fejlődő egylet, hogy ezen, az alföldi iparosokat oly nagy számban képviselő magyar városban minél nagyobb téren s legáldásosabban főnálland.

Előterjesztetett a m. t. akademia azon megkereső irata, melynél fogva kérdés tétetik, hogy az építendő palota s alapítke gyarapításra az előbbi tanácstól fölajánlott 5000 frttal a jelen alkotmányos hatóság miképp intézkedik; határozattá lön, hogy 3000 frt készpénzben fog a palota építésére megküldetni, 2000 frt pedig alapítványképp marad — a rendes százalékok fizetése mellett.

Szóba jött az erdők állapota is, melyekről általános lévén a panasz, hogy hanyatlásnak indulnak, határozattá lön, hogy szakértő bizottmány az ügyállást megvizsgálván, e fontos gazdasági érdekek tegye meg a legüdvösb intézkedéseket. Az utcák szabályozása ügyében beadott bizottmányi jelentést külön szándékozván hozni, ezuttal csak a reá kimondott közgyűlési helyeslést jegyeztük föl.

A szénás kertek, melyek a Bonyhádi-időkben hasznóberbe kiosztattak, ezuttal közgyűlésileg ismét közhasznóra adattak át. Előhozott az országutaknak az alsóvárosi részén elhanyagolt állapota, miknek megvizsgálásával minthogy jelenleg bizottmány foglalkozik, előlegesen tehát csak annyi határozatot, hogy ez ügyben az illető kiküldöttek a közöhangjal minél előbb iparkodjanak megfelelni.

Ezek után következett 20 derék városi lakos folyamodványainak fölolvassása, melyekben kéretik a t. közgyűlés, miszerint a folyamodóknak idegen

hangzásu neveik megmagyarosításában az illető helyen segédkezet nyújtani sziveskedjék. A fölolvastott szöveknél szebb folyamodványok alulírottjai egyenkint megéjenezettek, kiknek neveit a legöszintébb hazafiai örömmel tüzzük e rovat zárkószorujaul. Kérik ugyanis a következők neveiket ilyképp megmagyarosíttatni:

Teymel = Hattyasi-ra.
Längenfelder = Lengeire.
Poschpischel = Porgányi-ra.
Pollák Cz. = Zápori-ra.
Müller (t. főmérnök) = Molnár-ra.
Steinhardt Ignác = Eröskövi-re.
Reiter József = Rényi-re.
Kerle Antal = Gerlé-re.
Pullman = Pálmai-ra.
Axmann = Tengelyi-re.
Heyd (orvos) = Hadai-ra.
Meltzer = Ércfi-re.
Lász = László-ra.
Müller (főjegyző) = Örhalmi-ra.
Klein = Kiséri-re.
Wimmer = Vérkúti-ra.
Schröck (gymn. ig.) = Somhegyi-re.
Frimmel = Jámori-ra.
Tritremer = Teremi-re.
Kricska = Budavári-ra.

(A többi tárgyalásokról jövő számunkban.)

Nemzeti létünk sarkalatos föltételei.

VII.

Nem oly ismeretlenek előttünk a hazai viszonyok, különösen pedig az utóbbi körülmények, hogy ne tudnók, mennyit lehet és kell az iménti időszak befolyásának tulajdonítanunk. — Csakhogy épp az esik zokon lelkünknek, hogy sokan mindent a külsőhatásoknak számítanak be. — Hát annyira kiskorúknak valljuk-e magunkat, hogy úgy szólva az időjárásnak föltétlen befolyását ismerjük el szellemi erőinknek irányulására?

Hanem ovakodjunk a félreértéstől, s méltányoljunk minden helyes indokot.

Büval terhelt lelkünknek vigasztalás, biztató remény kellett. Számítalanok keble csüggedött a nyomasztó viszonyok alatt. Folytonosan epesztött szívünknek enyhítő szerekre volt szüksége. Kedély szorongásaink hol kereshették inkább a felüldítő tágulást, mint a költészet virányain? Mi természetesebb, mint hogy a közhangulat levertsége a képzelen varázserőjét vette igénybe, hogy aléltságból föléledőzzön? Szórakozásban kényszerült a sanyargatott érzellem menedéket keresni: mert a valónak avarsága oly fényes remények összeomlása után elviselhetlennek látszék. Az ábrándvilágba merengést inkább a romlatlanabb keblek fogadák némi enyhítésül. Mutakoztak sokkal veszélyesebb elkeserődöttségek is stb.

Ezek s effélék hozatnak föl mentsegeül annak, hogy az utóbbi évek oly fölös termékönyvséget látattak a képzelő erőnek, oly bő áradozását a kedélyömlengésnek.

Am jó; de hát miért nem volt szomorúságunk még is férfiasabb, lovagias ösi mivoltunkhoz méltóbb, miért nem igyekvék bánatunk olyatén eszélyes munkásság által fejleszteni a jobb jövő csiráit, hogy biztosabb reményekkel vizsztatódhassék? Vagy miért nem volt a valóban szivedző költészetnek az igazán érzelmenemesítő művészetnek azon elismeretése, mely aztán alaposabb reményekre jogosíthata? S miért nem üdült különösen az értelmi erő is olynemű munkásságra, melynek eredményei biztatóbbak leendöttek az ohajtott jövőre?

Az ily kérdések egész láncolat merül föl az oknyomozó gondolkodás közben, és nem igen vehető vissza amügy könnyedén. — Hisz az ellentétes viszonyok eléggé hatékonyak valának arra, hogy legfőbb értékeink biztosítására ébreszszék összes lelki erőinket.

S mégis mennyi munkaképes tehetség pangott, mennyi szellemi talentom tespedött kamatozás nélkül, mennyi jóra való erő pazéroltatott el így vagy úgy, de céltalanul, sőt célellenösen, mely különben eszélyösen fölhasználva tetemösen gyümölcsözhetött volna!

Szép példák nyomán kelt lelkes ösztönzések nem hiányoztak közöttünk, és a hü történelem egykoron sok igaz gyöngyét mutathatja föl e korszaknak, melyek iránt kell, hogy a jelen is érdemlett tisztöletet tanúsítson: ámde az egészre csak az épen megövott és hüen átszállított örökség áraszt hálás elismerést az utódok szívéből!

És nem volt-e elégször emlögetve, miképp a megpróbáltatás keserű időszaka folytán épp azáltal tanúsítható a nemzeti életrealóság, hahogy mind szenvedöleg, mind cselekvöleg vagyis türelemben és tevékönyvségben egyiránt tanúsított lankadatlan-sága által vívja ki a nemzet minél nagyobb mérvben olyatén elismertetését, mely még az ellenfélt is bámulatra bírja?

Mint kelle az igaz érzületnek keserülnie látva, hogy még a legégetőbb körülmények dacára is annyi hasznosítható erő, melynek minden parányát fukarul kell vala övnnünk, gyarapítanunk s tényezésre alkalmaznunk, szánandó bárgyuság s oktalan tékozlás által vesz kárba!

Mintha látnók, mily egykedví bámulattal véli mindezt még most is akárhány közönyös lélek csupán érzélgő sopánkodásnak; míg másrészt a dicsélt keblek az önmagasztalás esabétkeítöl elámitva talán igazságtalanoknak is látják a telhetetlen buzgalom ennyi s ily szigorú követeléseit.

Nem föltöl előttünk, ha az ily nyerebszserü öszinteségtöl idegenködést tapasztalunk is. Talán inkább csodálnók az ellenkezőt.

Igen sokszor hallottuk már betegös tépelődésnek, nyavalygós aggálynak, búskomor izetlenködésnek ste. neveztetni az ily hangulatú nyilatkozásokat, minök bizony népszerűsége nem számolhatnak; mert hiába a „multságárontó“ nem kedves vendég. Ki a divat hangján nem udvariaskodik, nem igen talál visszhangra.

Am legyen kedves Dulcamara; mi csak majd az amarus amor (kesernyés = igazmondó szeretet) szolgálatában maradunk.

Mi sem tagadjuk, hogy sokban némileg jogos büszkeséggel tekinthetünk vissza e súlyos évtized lefolytára, mely évlapjainkat annyi nemes áldozattal gazdagítá. De ha törekvéseink az igazi célhoz még sem eléggé juttatának, és az eredmény még sem felel meg feszült reményeinknek: mondhatjuk-e, hogy teljesen megelégedhetünk cselekvöségünkkel, betudhatjuk-e a félsikert vagy részinti sikertelenséget csupán a mostoha sorsnak, a lektüzdhetlen végzetnek?

Karcsanyéki G.

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— (Gyásztisztelet Teleki emlékének.)
A folyó hó 12-re kitüzött vallásos gyászszerartásra megmérhetlen sokasággal egybegyült minden vallásfelekezeti nép a kitüzött órában elárasztá a sz.-Háromság körüli nagy térséget a Széchenyi-téren. A szobor oldalai gyászszal valának befödve, mellette lengett a fátyollal bevont nemzeti zászló, környezve két fekete lobogótól. A gyászünnepélyt a hymnus megható dallama nyitá meg, énekelve az összes jelenvoltak által; ezt követte az alkalmi zsoltár elzengése, mire t. Varga Pál ref. lelkész ábitattaljes engesztelő imát mondott el. Ezek után emelkedett zengetes hangon megkezdé a gyásztisztelet tárgyát, s megemlékezve előbb a csak imént elhunyt s honfiai erényekben megöszült Palóczy Lászlóról, áttért a haza alábullott fényesillaga — Teleky László grófra, kinek hogy honfiai erényeit annál méltóbban kiemelje, a haza szeretetröl veséig ható velös beszédet mondott. Éreztük mindnyáján a fölemlített gyászos multak eseményeit, melyeket lelkes szónokunk oly elevenen festett, s erőödöttünk lélekben a hallottakra, a tornyosuló viharok férfias lektüzdésére. A csaknem órahosszant tartott szónoklat végével százsoros éljen tört ki a meghatott hallgatóság ajkain, mit a Szózat magasztos dallama váltott föl, s sokszorososan vizshangzott a nép kegyeletes ajkairól. Az égető nap heve nem volt képes gyériteni, a hosszan tartó gyásztisztelet folytán, az egybegyült sokaságot: lelkes hölgyeink mély gyászban, férfaink nagy része szinte a gyász jelenyével hozák meg külsöleg is a honszerető kebel bánatos áldozatát, esdve az egek urához jobb sorsért a magyarnak!

— (Legyen világosság!) Ne ijedjenek meg t. olvasóink e jelszótól, röviden elmondjuk panaszunkat, csakhogy utoljára is legyen az mondva. Alig egy hete, hogy panaszt emeltünk az éji világitás hiányossága ellen, s az üdvös eredmény helyett újra, csakhogy ezáltal többről, a világitás teljes hiányáról kell szólnunk. E fölfedezés végett nem szükség valamely külváros félreeső utcájába pillantanunk, a Széchenyi-tér is szolgál ily alkalommal, hohégy egész hosszú utcasor sötétkedik az éj csöndes homályában, miröl a színházbol hazatérők talán kellemetlenebb hangon is tudnának beszélni!

(Még egy panasz.) F. hó 12-ke délutánján egy vízfordász egész Sancho Panza-féle díszben mutogatá magát szamarán utcáinkon. Bement az „oroszlán“féle kávéházba is, hol egész párizsi otthoniassággal magának kávéat adatott. Ez megtörtént, de a többi vendég iránti kiméletből tovább utasított: ő azonban ezt megsértésnek vévén, nem épen válogatott szavakkal kezdett elégtételt venni magának, sőt egy pár üvegtáblán is megmutatá romboló tehetségét. Innen a sétatérre nyargalt, hol a közönséget most már politikai érettsége minden kifejezéseivel botránkozttatá, miket az utcagyermeknek nem egyszer vizshangzottak. Csak azt sajnáljuk, hogy a közellévő városhajduk egyike minél hamarabb nem vetett véget e botránynak.

—k— Ujabb adakozások a helybeli iparos-egylet számára: nt. Tóth János elemi igazgató ur 3 frtot fizetett be, mint félévi járulékot; nt. Zsendovics József egri érsekmegeyi levéltárnok 5 kötet becses könyvet küldött; Kamerlohr Alajos k. r. növ. VII. oszt. tanuló pedig 2 kötet hasznos művet adott; Deutsch József keresk. egypár gipszszobrot ajándékozott.

— (Időjárásunk.) Május 14. Utolsó tudósításunk óta a hőmérséklet ismét jelentősen emelkedett. A legnagyobb hőfok + 24-ig emelkedett. A Tisza vize + 14 fokig megmelegedett. Ma délután a leginkább délnyugatról emelkedett felhők esőt hoztak, mi a hirtelen beállott hőség mellett nagyon is kívánatos vala.

— Szombati számunk melléklete hozni fogja egész terjedelmében a f. hó 13-án tartott nevezetes országgyűlési tárgyalást, miről e lapunkban eredeti levélben adunk rövid tudósítást.

Hazai tudósítások.

—v— H.-M.-Vásárhelyen f. hó 10-én elhunyt nagy hazánkfiá iránt szinte a legsziverebb nyilatkozott a kegyeletes honfiai bánat. — Gyászlobogók tűztek a házakra, délutáni 4 órakor megszólaltak a gyászszólamok; de mindez csak csekély küljele, írja levelezőnk, azon mély fájdalomnak, melyet az összes lakosság érez e kárhozható vesztés fölött.

—pf— Félegyháza, május 9. — Mi is megrendültünk egész valónkban a nyilként szárnyaló gyászos hír hallatára, hogy: gr. Teleky László sinss többé! s megdöbbenő tusa támadt kebleinkben, ha nyomorért csak ujjnyomort nyerünk?! Elvesztettük dicső Széchenyinket, el a jog szentségeért harcoló bajnok Palóczy Lászlót, s el az új tűzszlopot gr. Teleky Lászlót; mindent vesztettünk már, csak azon reményt nem, mely kinos három századon lelkünk örangyala volt, s mely biztatólag sugá, hogy a magyar még fölviruland egykoron! — Még a hír reggelén az ifjuság gyászlatyolt kötött kalapjára, mely a csoportosult néppel azonnal észrevételte a hon nagy fájdalmát; másnap igen sok helyen gyászlobogók lengtek fekete szárnyaikat, még az izraeliták templomán is. Hölgyeink is gyászt öltöttek, s hordozták azt a kitűzött időg.

— Teleki László temetése Szirákon szinte meghatólag ment végbe. A családi háznál b. Podmaniczky Frigyes a képviselőház nevében átadta a nemzet elvesztett kincsét a családnak, melynek, ha nagy fájdalmában lehet vigasztalása, e vigasztalás csak az lehet, hogy belőle eredt azon férfiú, ki egy nemzet büszkesége volt, s kit mint a becsület élő példáját említé az ország. Podmaniczky szép beszéde után a sziráki lelkész szólt s az ima után megindult 11 órakor a gyászmenet a távolesó családi sirbolthoz. A koporsót fölváltva a családtagok, a fő RR. és képviselőház, s a megyék küldöttei, a Teleki Lászlóhoz még most is hű abonyiak, derék választói, az igen tekintélyes számmal egybegyűlt honvédek s a nép vitték az örök nyugalom helyébe, a koporsóról lefolyó fátyszéleket Almásy Pál (az elhunyt e nemes Pyladese), Bónis S., Csáky László gróf, Eszterházy Pál gróf, Károlyi György gr., Keglevich Béla gr., Komáromy György, Szapáry Antal gróf, Wenkheim Béla báró és Zichy Manó gróf tartván. Mind ifjuságának barátai, többen szenvedéseinek, számkivetésének osztályosai. A sirboltnál a gyömrői lelkész s a haza ügyeért áldozni tudó Antos tartottak igen jeles beszédet. (M—g)

— Teleky László temetésén Biharmegye 80, Arad 60, Szabolcs 50, Hont 50, Veszprém 90, s a győri-honvédség-egylet 15 tagu küldöttség által volt képviselve.

— A napokban Budára egy lökészetel megrakott hajó érkezett.

— Győr város polgármestere — a „Győri Közlöny“ szerint — az országot megrendítő gyászszó hallatára nemcsak nem iparkodott a közérzetnek gyászt küljelek által is tanusítani; de az elhunyt nagy hazafi iránt sértő kifejezések közt a tartozó tiszteletet kereken megtagadta.

— Fiuméhez a zágrábi helytartóság parancsot menesztett, hogy a horvát országgyűlésre küldendő követek második közvetlen választását eszközölje.

— Debrecen város-hirdetménye, előadván a tényállást, melynél fogva f. hó 6-án fegyveres erő alkalmazásával az adóügyre vonatkozó iratok elvitettek, ovatosság- és rendre inti a polgárokat, valamint türelemre is a haza ügyeért. Záróképp pedig e szavak állanak: „Bizzatok az örök Istenség gondviselő ötalmban, mely az igazak fölött örökös soha meg nem szűnik, s hazánk sorának jobbra fordulása el nem maradhat; mert az igazság fölött az erőszaknak állandó hatalma nem volt, nem is lesz soha!“

— Báró Vay már jobban van, s remélni lehet, hogy holnap vagy holnapután hivatalában ismét megjelenik.

— Az erdélyi követekre nézve az „I. T.“ így ír: „Gróf Mikó Imre Bécsből parancsot kapott, hogy az erdélyi választásokat a magyar hongyülésre semmisítse meg, s a további választásokat akadályozza meg. Ugyanazon időben gróf Apponyi is parancsot kapott Bécsből, hogy a már megérkezett erdélyi követeknek ne engedjen helyet az országgyűlésen. Erre Apponyi gróf azt válaszolta volna, hogy mint felsőházi elnök, az alsóháznál ilyesmiről nem rendelkezhetik.

— Egy félhivatalos francia lapnak máj. 5-ről így írnak Pestről: „Báró Vay t ide várjuk, aki táviratokat küldött barátjaihoz, kérvén őket, ne hirtelenkedjenek el semmit. A magyar kancellár úgy vélekedik, hogy Ferenc József császár őszinte alkotmányosságának adta jelét akkor, midőn a trónbeszédet elfogadta úgy, amint az ő osztrák miniszteriuma elé terjesztette, hanem azon meggyőződését fejezi ki egyszerűségről, hogy ő fölségének ezen beszéde a helyzetnek nem legutolsó szava. B. Vay új engedményeket remél, csak hogy az előrehaladt pártot vádolja, hogy makacssága által az szoritotta a kormányt ezen magatartásra. Ellenben a magyar hazafiak azt mondják, hogy az 1-ső májusi beszéd szükséges következménye a febr. 26-ki pátensnek, valamint ez csak természetes corollariuma volt az oktoberi rendelkezésnek. A bécsi kabinet soha se tett le uralkodási eszméről, s most alkotmányos uton akarja elérni azt, ami Schwarzenberg és Bach absolutisticus törekvéseinek nem sikerült. — Szerecséltenség, hogy a helyzet bonyolultabbá lesz még azon katonai rendszabályokkal is, melyek az adót megtagadó községek ellen rendeltetnek ki, s már is érkeznek panaszok az országgyűléshez. Mi azonban azt hisszük, hogy b. Vay megérkezése új alkudozásokra lesz jeladás. Sikerre fognak-e vezetni azok? Én kétlem, de azt már most is ígérhetem önknek, hogy a nemzet képviselői nem fognak tenni semmi megfontolatlan lépést. Azon előre kiszámított lassúság, melylyel az országgyűlés mostanig minden lépésében eljár, eléggé mutatják azon szilárd eltökélését, hogy semmit elhírtelenkedni nem fog.“

— Az elhunyt id. Majláth György az akademiának 2000 frtot hagyományozott.

— A szerb nemzeti gyűlés fölterjesztvénye, mint a Sürgöny írja, közöltetett az államminiszteriummal, s az udvari kancelláriával. Amint hallom, ez utóbbi a maga példányát átküldé a magyar helytartótanácsnak anélkül, hogy ez ügyben az államminiszteriummal értekezett volna. A magyar udv. kancellária, úgy látszik, el van határozva, e kérdésben minden alkotmányos befolyást távol tartani.

— A „Pozor“ című horvát lapnak f. hó 7-ről Bécsből ezt táviratozták: „Országgyűlésünk távstüregnyői kérvénye nem nyert meghallgatást. Nincs reményünk.“ Itt, mint tudjuk, a katonai örvidéknek a horvát országgyűléseni képviseltetéséről van szó, s így világos a horvátoknak e téren lett elutasítása.

Vegyes hírek.

— (Új találmányu világítás.) Hassenstein vegytanár kísérletet tett Gothában, az eddig használt kőszén helyett kénesevel állítani elő villanyos világítást. Kísérlete tökéletesen sikerült. Az így elő-

állított világosság a naphoz hasonlít. Hassenstein az első vegyész, ki ezen angol találmányt a szárazföldön érvényesítette.

— Teleki halála híre meg a bécsi börze is megrémült, a papírok több százalékkal leestek, s az egész városban nem beszélnek egyébről, mint Teleki haláláról.

— Párisban a Saint-Roche egyházban máj. 7-én tartott meg a Varsóban esetetekért az ünneplés isteni-tisztelet. Minjard dominicanus-anya tízesen szónokolt. A többi közt ezt mondja: „Kelettől nyugatig fölkelnek a népek, hogy nemzetiségüket visszaköveteljék; ezen népek közt van a lengyel is, mely legtöbb rokonszenvet gerjeszt. E nép ellenszegül, jóllehet az egész világtól elhagyatva áll; de diadalmaskodni fog, mert támpontja a kereszt, vezetője az igazság és Krisztus vallása. Ezen rendithetetlen hit az, mely Lengyelország s talán az egész kereszténység üdve leend, mint már egyszer megtörtént. Midőn Oroszországra pillantok, ezen hatalmasságra, mely még egész itjan az Uralt megmászta és az Arax és Amur folyókat áthágta, mely Európától Chinát, Persiát, Indiát s az egész keletet irigyl, mely hajóhadát a keleti tengerre küldi, akkor borzalom lép meg. Oroszország vágyakodva tekint a nyugat fővárosaira, s a világnak Ninive, Babylon és Róma nagyságának példáját akarja adni: de bukni fog, és Lengyelország hitbéli állandó törekvéseinek gyümölcse Európa üdve leend, mely a szláv fajok rokonságának nevében szól. Amit Varsóban láttak, az csak ama nagyszerű küldetés kezdete; a polgárisodas ügyének ünneplés diadala. Lengyelország visszatartandja Oroszországot a kelet meghódításától s őt meggyőzendő afelől, miszerint a szlávok valódi küldetése abban áll, hogy az evangéliom szövétnékét azon világrészbe vigyék, melyet az emberi nem bölcsőjének neveznek, s hol az az idő folyamán alatt a barbárságra visszatért.“

— Az „Oest. Ztg.“ szerint Velence részéről a birodalmi tanácsba kinevezett küldöttek kinevezetéseket el nem fogadták.

— (Készületek.) Egy jól értesült bécsi lap szerint Franciaországból folyvást szállítatnak katonák kis csapatokban és többnyire éjjel a keleti határszél felé. Ez csak Németországot illetheti.

— Türr — turini tudósítások szerint — különös küldetésben Nápolyba ment; e küldetése a magyar legio érdekében történik, mely jelenleg Nólában van.

— (Hirdetmény-minta.) Varsóból f. hó 6-án a következőket írják: E nap a muszka cár születésnapja. A kivilágítás ezuttal szorosabban megparancsoltatott, mint egyébről. Hogy fogalmunk legyen ilyféle parancsolatról, közöljük azt hű fordításban: „Holnap, mint császár ő fölsége születése évfordulati napján, a város ki legyen világítva. A kivilágítás estszürkületkor kezdődjék, s félbeszakítás nélkül éjjeli 12 óráig tartson. Minden ablakban két gyertyának kell égni. A házaknak szuroklángokkal kivilágítása el van törölve.“

— (Gyászengedély.) Varsóban a legújabb eltemetett Wolff városi tanácsos fiainak a hatóság írásbeli engedélyt adott arra, hogy atyjokért a gyászt egy hétig háborítlanul viselhetik. Bizony sokat megérnek azok a jó varsóiak!

— Távirati sürgönyök szerint, Kossuth május 8-án Párisba érkezett.

— Benedek tábornagy május hó folytán Bécsbe jő. Négy havi szabadságidőt nyert, s ezt valamely fürdőben akarja tölteni.

— Nápolyban május 9-én kétszáz bourbon katona megtámadta a capuai nemzetőrséget. Azonban a bourbonok Mörtonbe visszanyomattak.

— Az éjszakamerikai szabad státusokban a polgárháboru mindinkább terjedni kezd; az elszakadt államok már hat milliónál több lakost számlálnak.

TÁRCA.

Gróf Teleki László halálára.

A sujtolásnak sincs már hát határa!
— Az ég büntet, de gyilkos nem lehet...
Csak bomlott agynak rémes álmodása
Teremthet ily lázító képeket...

Hát a halálos éjnek gyásza újra!
A könyvek árja, megcsüggedt fejek,
A fájdalomnak nagy, sötét borúja
De minden arcon — mit jelentenek?

Szörnyű való!... szegény, szegény hazám, hát
Ujra nyitott seb tátong kebleden...
... Miként ha hallanám vihar zúgását,
Mely végig fut ez árva nemzetem.

A fájdalom kitört viharzúgása,
A hosszú jajszó földről égbe ér —
S kiérdemelt jutalmát kéri, várja
Három századnak szenvedéseért!

Sz. Nagy Sándor.

Gróf Teleki László rövid életrajza.

(A „Vasárnapi Ujság“ után.)

Gróf Teleki László született 1811. évi február 11-én Pesten. A házi magánoktatás után a pesti és berlini egyetemeken végzé tanulmányait. Már 1837-ben tagja lön a m. tud. akademiának, és Fogaras vidéke követül választá az erdélyi országgyűlésre. 1842-ben megjelent „Kegyenc“ című tragédiája a nemzeti színpadon tetszéssel adatott s oly költői tehetségről tanuskodott, mely következetes ápolás mellett bizonyosan a legszebb eredményekhez vezetett volna az irodalmi téren is. A magyar országgyűlésen 1843-ban jelent meg először a főrendi táblánál, hol a reformpártnak csakhamar egyik hatalmas vezére lön. Az iránta nyilatkozott közbizalom jeleként magyarázható, hogy az 1844-ben alakult „Védegyelet“ országos elnökévé választott s ily megtiszteltetés érte a pesti „Nemzeti (később ellenzéki) Kör“ kebelében is, melynek

több évig elnöke volt. (Olvasóink tudják, hogy a most főnálló „Nemzeti Kör“ szintén gróf Telekit választá tiszteletbeli elnökéül.) 1847—8-ban a főrendi táblánál foglalta el székét, az 1848-ki nemzeti gyűlésen azonban mint Pestmegye egyik képviselője az alsóház egyik legtiszteltebb tagja volt. Ez év nyarán történt, hogy Magyarország az akkori francia köztársaságnál is képviseltetni akarván magát, az országgyűlés — királyi jóváhagyás mellett — gróf Telekit választá meg e fontos állomásra.

1848-ban september elején érkezett Párisba s állomását az események borultaig híven betölté. A világsi katastropha után e hivatalos jelleme megszűnt ugyan, de gróf Teleki folyvást Párisban maradt, a journalistikai s társadalmi téren kifejtett buzgalma által igyekezővén az elnyomott szent haza fájdalmait eloszlatni.

Jeszce Polska nie zginiela!...

(A lengyelek híres csatadala.)*

Magyarra fordítá THALY KÁLMÁN.

Nincs még veszte Lengyelország,
Él, remél mi általunk;
Amit elvett a zsarnokság,
Visszavijja hős karunk.
— Kosciusko, vezesd néped!
Már a harcnak lángja éget...
Lengyelország szabad lesz,
A zsarnokság oda veszt!

A cár véres pallost ránta —
Hull a lengyel vére már,
Ámde ő is harcra szálla:
Vagy szabadság, vagy halál!
— Kosciusko, vezesd néped!
Már a harcnak lángja éget...
Lengyelország szabad lesz,
A zsarnokság oda veszt!

Hol vagy hát te rémhíreddel,
Földetrazó hadsereg?
A föllázadt vérű lengyel
Szíve töled nem remeg.
— Kosciusko, vezesd néped!
Már a harcnak lángja éget...
Lengyelország szabad lesz,
A zsarnokság oda veszt!

Szállj fehér sas, drága jelvény:
Mig dicsőségteljesen
A hon győzelemre kelvén,
Szabad, és így szent leszen!
— Kosciusko, vezesd néped!
Már a harcnak lángja éget...
Lengyelország szabad lesz,
A zsarnokság oda veszt!

(V. Ujs.)

Színházi napló.

— Mult szombaton kezdé meg előadásait Szabó és Filippovics társasága ideiglenes színházunkban. Első fölléptökre „Könyves Kálmán”-t választák Jókaitól. Mely társaság közönségünknek ily jeles darabban mutatja be ma-

*) A lengyelek lefordíták saját nyelvükre a mi „Szózat”unkat; már csak azért is illő, hogy az ő nemzeti dalukat is bírjuk hű fordításban.

gát, annak mindenesetre ereje teljes érzetében kell lenni. E darabot gyakran látá már közönségünk, azért ítélete annál részrehajlatlanabb, de szigorubb is. Midőn e rovatot megnyitjuk lapokban, előre kijelentjük, hogy ítéletünk a közönséget fogja viszhangzani megrovásában úgy mint méltó dicséretében; s ezek után térjünk az előadásra. Igen csekély számú közönség előtt mint ezuttal először föllépni, jól tudjuk nem a legbuzdítóbb, de ennek oka legnagyobb részben a túlszerű, hogy ne mondjuk, gondatlan hirdetés volt; s azért a darab kevésbbé sikerülését ezuttal nem akarjuk más okoknak fölróni. Volt pár szerep, mely valódi művészi készültséggel adatott; ilyen vala az Ingoli személyesítőjé Tökés Emiliáé, ki a közönség tetszését többször kiérdemlé. Játéka öntudatos, belső, s több helyt megragadó vala, s nem csalódunk ha e szerepét a leghálásbjai közé számítjuk. Kálmán király szerepében Tóth szinte biztosnak tanusítá magát, s mi főleg kivált, a szerző szép nyelvet szöhuén adá. Berszenyi a nádor személyesítője elég történéshien adá nem könnyű szerepét. A többi kiválóbb szereplőkről ezuttal visszarjuk ítéletünket, azon hitben, hogy ők hálásabb szereppel is fognak bennünket mulattatni.

— Vasárnap adatott a „Cigány” népszínmű Szigligetitől. E darab ritkán hibázza el hatását, főleg midőn oly szerencsésen osztják ki a szerepeket, mint ez előadással történt. Zsiga szerepében Berszenyit már jól ismeri közönségünk; eleven, élethű játéka folyton vig kedélyben tartja a nézőt, s ha a darab e sarkpontja ily alakról kapja mozzanatát, a hatás kimaradhatlan. Filippovics Gyuri szerepében elég alkalommal birt szép terjű hangját hallatni, s játéka csak kellemesen színezte a darab néhol prósaibb részeit. Tökés Emília Rózi szerepében több helyt a legfinyásabb művészi igényeket is kielégíté, főleg a tébolyodott állapotban költöfies szellemi hangjával. Hevesiné Rebeka szerepében igen jól találta magát, s az eredetinek utánzása nem rozslu állott neki. Csaknem hasonlót mondhatnánk Krasznairól is Peti szerepében. Dékan Teréz ezuttal inkább lágy eséngésű tiszta hangjával, mint játékaival vonta magára figyelmünket. Közönség közép számmal.

— Hétfőn a „Szerencse gyermeke” című Birchpfeiffer féle színmű adatott. A magasabb társaskörben játszó daraboknak megfelelni — tudjuk — mily ritkán sikerül; s mégis a mai estén valóban csaknem általán véve azt mondhatnók, hogy csekély árnyalat leszámoltával a darab jó sikerrel adatott. A főszerep ezuttal Tökés Emiliáé volt, ki az ifjadal Hermanne szerepét nem csak egész folyamában, hanem legkisebb árnyalatában is a hivatásos művésznő egész önbizalmával játszá. Jól betanult szöveg, vezénylői jártasság, játéki megnyerő hév- és elevenség mind rendelkezésére állottak a művésznőnek, s azért a közönség csak a méltó elismerésben részesíté, midőn tetszését többször tapsviharban

nyilvánítá. Filippovicsné a nehéz mozzanatu hercegnői szerepet szinte méltánylat követelő finomsággal adá, bár a hasonló szerepek lassúságai könnyen kiragadják a személyesítőt a természeti hűség köréből ott, hol a kor is nem segít az indulatok folyamán. Csak hangja élén volt néha, föl ismerhető az elevebb szerepekre hivatottság. Gilbert kicsiny, de természetes naivságot követelő szerepében jól esett látunk Polakovicsnéét, ki külesinban úgy mint finom mozzalataiban s hanglejtésben egyaránt szemeknk elébe varázslá a folytonosan magasabb körökben forgó grófnőt. E darabban tanusított művészi szorgalom számos közönségre lett volna érdemes!

Játéksorozat.

Szerdán: „Kipfelhauser és családja.”

Csütörtökön: „Mátrai vadászat.”

Pénteken szünet.

Szombaton: Szabó József igazgatói jutalmul: „Egy a mi népünkben.”

Bécsi pénzfolyam május 13-án.

5% metalliques 79.50; nemzeti kölcsön 67.90; bankrészvények 768.—; hitelintézeti részvények 174.—; ezüstagio 140.50; londoni váltók 141.75; arany darabja 6.66.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.
Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel.
Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.
Ceglédre Szegedre 1 óra 10 p. délután, 9 ó. 57 p. este.
Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. délután.

Teherszállítási bér:

Vámegyleti mázsánként (90 bécsi font = 100%₁₀ vámegyleti fonttal) Pesttől Szegedig a 3 osztály szerént 41, 60, 80 kr, Pesttől Debrecenig 58, 81, 113 kr, Pesttől Bécsig 63, 90, 124 kr, Pesttől Bodenbachig 168, 212, 232 kr. Drezdaig ezenfölül 3¹/₂, Berlinig 14¹/₂, Hamburgig 55¹/₂ ezüst garas.

Általános biztosítási díjul még fizetendő a földadási vonalon mázsánként ¹/₁₀ kr, a mellékvonalokra nézve ¹/₁₀ kr. mázsapénz közönséges tehernél mázsánként 1¹/₁₀ kr, fekbér ¹/₁₀ kr mázsáért és naponként.

Vizállítás.

TISZA SZEGEDNÉL május 15-én 11' 3" 0"

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

HIRDETÉSEK.

(120—2)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy

1-ször. A juh-, bárány- s nyolchetes szopós borjúhus piaconi kimérésének hasznbérbe adása iránt f. évi május hó 17-én délutáni 3 órakor a tanácssteremben árverés, valamint

2-ször. A bánomkert néven ismeretes részen, a Brucknerkert átellenében kisajáttott 2⁶⁶⁷/₁₂₀₀ hold gyepföldnek, örök ároni eladása iránt f. évi május hó 18-án délutáni 3 órakor a helyszínen nyilvános árverés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók az irt helyeken és időben 10% óvpénzzel leendő megjelenés iránt azzal értesítetek, miszerint a szerződési föltételek az alkamarási hivatalban időközben is megtekinthetők.

Szeged, 1861. május 11-én.

Osztrócszky József,
polgármester.

(126—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy f. év és hó 18-án délutáni 10 órakor a városház udvarában tartandó árverés utján három darab mustra ló, melyek közül kettő herélt, egy kanca, azonnali kifizetés mellett el fog adatni.

Miről a venni kívánó közönség ezennel értesítettik.

Szeged, 1861. május 14-én.

Osztrócszky József,
polgármester.

(127—1)

Figyelmeztetés.

A segédkapitány hivatalos szabaja asztaláról ez év május hó 13. délutáni 7—8 óra közt, tárgyalás alatt, egy 150 ujfról szóló, Farkas Mátyás által elfogadott és május 5-én lejárt magánváltó ellopaván, midőn ez hivatalosan semmisnek és érvénytelennek nyilvánították, egyúttal mindenki figyelmeztetik, hogy ennek elfogadásától ovakodjék.

Szeged, 1861. május 14-én.

Gombás József,
segédkapitány.

(122—2)

Lakváltoztatás.

Mozgay Károly

tisztelettel tudatja a t. c. közönséggel, hogy folyó hó elejétől férfiruhakészítő üzlete és lakása az iskola-utcában az oroszán-kávéház átellenében lévő saját házában létez.

(119—2)

Hizott ökrök eladása.

A nagy sz.-miklósi gróf Nákó jószágigazgatósága által tudtul adatik, hogy a Torontál megyebeli (Szegedhez 6, N.-Kikindához 3 mértföldnyire fekvő) nagy-sz.-miklósi uradalomhoz tartozó pusztákon 68 darab hizott ökrök eladó. Közlebb értesítés a n.-sz.-miklósi uradalmi irodában nyerhető.

Gróf Nákó jószágigazgatósága által.

(121—2)

MERTZ TESTVÉREK

ajánlják a t. c. közönségnek a Kárász- és könyök-utca sarkán a „kék esillaghoz” címzett

fűszer-, festék- és borkereskedésüket,

valamint

pitlingalmi lisztraktárakat,

nagyban és kicsinyben, pontos kiszolgáltatás s a lehető legolcsóbb határozott árak mellett; ugyanott kapható

muhar és bükkyöny

nagy mennyiségben.

(118—3)

Egy gyakornok kerestetik.

Könyv-, mű- és iróanyagárú-kereskedésem számára egy gyakornokot ohajtok fölfogadni, ki legalább az algyamnáziumi osztályokat elvégezte, a magyar és német nyelvet helyesen beszéli s jó írással bír.

Szeged, május 8-án 1861.

Burger Zsigmond.

(124—2)

Irodámat a színház- és kárászutcai Árvayféle házba tettem át.

Lakásom: árok-utca, Schmidt-ház 1-ső emelet.

Okrutzsky Aurél,
ügyvéd.

(125—2)

Ujonan nyitott vendéglő.

Özv. Rákitsféle ház utcára nyíló helyiségében alulított vendéglőt nyitván, ajánlja legizletesebben készített étkeit, s legistább bor és kőbányai sör italait, a legkészségesb szolgálat mellett.

Nagy Márton.

HERZ orvos

BRAMA WATER óvszere

külső betegségek ellen.

Ezen 10 év óta többféle kísérleteknél bebizonyult, egészen ártatlan gyökerek főzéséből nyert és tudományos elvek szerént készített

tisztítószere

ragadó belegségek

igen veszélyes megmérgezésétől megóv.

Mindkét nemnek egészségtét föntartja, a tehetlenséget elhárítja s a férfias erőt helyreállítja, idegyöngyüléstől és a legszörnyűbb betegségek s következményeitől megment. Azon óriási haladások, melyek az orvosi vegytan területén történtek, sok évi vizsgálatok és kísérletek után egy szert eredményeztek, mely igazi hasznossága által, bizonyára a legnagyobb elismerésre reménylhet.

Kapható Szegeden Kovács A. és Kovács M. gyógyszerész és Fischer és Schopper uraknál.

Kereskedők, kik raktárt átvenni szándékoznak, Brama Water fősztéküldési raktárához Pesten (bécsi utca 2. sz. a.) intézzék kívánalmaikat.

Egy hatszögletes lepecsételt eredeti üvegnek ára használati utasítással 1 frt o. é.

(128—1)

Még csak 30 köből minden egyéb fűmágtól ment, megpróbált, vetni való PAPIKA-KÖLES Heszler József ácsme-ter ur házában kapható. (123—2)